Wonen en leven in Lemele

DorpsAmbitiePlan
2023 - 2028

Plaatselijk Belang
Lemele

December 2022

Inhoudsopgave

3 *Inleiding*

4 *Goed wonen in Lemele!*

6 *Vitaal Lemele!*

8 *Noaberschap in Lemele!*

9 *Duurzaam Lemele!*

10 *Bereikbaar Lemele!*

11 *Rol Plaatselijk Belang Lemele en de gemeente Ommen*

Inleiding

Lemele is een dorp van doeners, van aanpakkers. Is er een probleem, dan staat er al snel iemand op die aan de slag gaat. De kracht die vrijkwam toen er Oekraïense vluchtelingen opgevangen moesten worden, is tekenend voor het DNA van Lemele; uitdagingen niet uit de weg gaan, maar oplossen.

De ontwikkelingen, over zorg, wonen of het klimaat, gaan razendsnel. Voor je het weet loop je achter de feiten aan. Het bestuur van Plaatselijk Belang Lemele heeft daarom het voortouw genomen om een DorpsAmbitiePlan te maken voor Lemele, waarbij de inwoners, leden en niet-leden van Plaatselijk Belang, inhoudelijk zijn meegenomen. Welke uitdagingen zien we op ons afkomen en hoe willen we daarmee omgaan? Het is daarmee ook een richtinggevend plan voor belangrijke partners, zoals de gemeente. Want één ding staat vast, alles valt of staat met samenwerken.

Van, voor en door Lemele!

In dit dynamische en kernachtige plan, verwoorden we onze ambities. Jaarlijks kijken we tijdens een dorpsavond waar we staan en kunnen we eventueel aanpassingen doen als dat nodig is. Zo blijft het van, voor en door Lemele!

Dit DorpsAmbitiePlan geeft inzicht in wat we in 2028 bereikt willen hebben. Dat betekent deels een doorkijk over jaren, maar vraagt ook om concrete acties op de korte termijn. Als Plaatselijk Belang houden we de vinger aan de pols, zodat het niet bij ambities blijft.

We hebben een aantal thema's geformuleerd: vitaliteit, wonen, duurzaamheid, noaberschap en bereikbaarheid. Natuurlijk lopen thema's ook in elkaar over. We beschrijven kort en kernachtig wat we willen bereiken. Het is vervolgens aan werkgroepen om daar acties op te zetten, zodat onze ambities in 2028, maar natuurlijk liefst al daarvoor, allemaal tot bloei zijn gekomen.

We realiseren ons dat we daarvoor ook partners nodig hebben, zoals ondernemers, de gemeente en belangenverenigingen. En niet te vergeten elkaar als dorpsgenoten.

Want: ambities maken we samen waar in Lemele!

Goed wonen in Lemele!

In Lemele is het goed wonen voor alle leeftijdscategorieën. Behoud van goede woonvoorzieningen in het dorp is van groot belang. Dat vraagt wel om een grote inspanning, vooral in de tijd van de woningcrisis waarin we nu leven. De woningnood is hoog en de kosten om goed te wonen stijgen. In Lemele pakken we ook dit thema aan.
Een voorbeeld daarvan is de vereniging CPO Lemele Woont. Die opgericht is door Lemele en voor Lemele, om betaalbare woningen te ontwikkelen.

Vanuit de al jaren gevoelde wens van jongeren om in Lemele te kunnen starten en voor ouderen om er te kunnen blijven wonen, is deze in 2017 opgericht en sindsdien op zoek naar geschikte bouwkavels om coöperatief een woonplan op te ontwikkelen.

Nieuwe woonvormen

We blijven mogelijkheden creëren voor zowel jongeren als ouderen om in Lemele te wonen, daarbij passen ook nieuwe woonvormen. Denk aan mantelzorgwoningen, constructies waar jong en oud samen wonen, goedkopere starterswoningen, seniorenwoningen en doorstroommogelijkheden. Vernieuwende woonvormen mogen in Lemele een kans krijgen vanuit de gedachte: hart voor het dorp en hart voor elkaar.

Stabiele lijn in bouw

Een goed woningaanbod zorgt voor een gezonde groei van Lemele, zodat we ook het voorzieningenniveau op peil kunnen houden. Een stabiele lijn qua ontwikkelmogelijkheid, willen we als Plaatselijk Belang graag samen met CPO Lemele Woont en de gemeente Ommen nastreven.

Omdat de wereld in rap tempo verandert, en zeker het onderwerp wonen, willen we als Plaatselijk Belang stimuleren dat we als dorp samen op de hoogte blijven van de ontwikkelingen en aangeven wat onze woonbehoefte is. We spelen in op nieuwe woonwensen met oog voor sociale verbindingen.

Onze ambitie is:

- *om bij nieuwe woonlocaties jong en oud met elkaar te verbinden.*
- *dat er woonvormen worden ontwikkeld op basis van de behoefte en dat er een stabiele lijn is in de bouwmogelijkheden van nieuwe woningen.*

Door nieuwe woonvormen te ontwikkelen, waarbij bijvoorbeeld ook jong en oud aan elkaar gekoppeld worden, wordt de sociale cohesie vergroot, kan in een zorgbehoefte worden voorzien en wordt eenzaamheid bestreden.

Vitaal Lemele!

Vitaliteit gaat over de energie en de kracht waarmee mensen emotioneel, fysiek en mentaal in het leven (kunnen) staan. Hoe kunnen we gezond ouder worden, hebben en behouden we de voorzieningen in ons dorp die we nodig hebben, is er voldoende mogelijkheid om (buiten) te kunnen spelen, ontmoeting te stimuleren en samen te kunnen genieten? We hebben daarvoor de volgende ambities geformuleerd.

(Samen) Ouder worden

Wie ouder wordt in Lemele wil graag zo lang mogelijk (samen) thuis blijven wonen. Daarvoor kun je, soms met hulp vanuit de Wmo, zelf aanpassingen doen aan de woning. Zodra de zorgvraag groter wordt, kan thuiszorg ingevlogen worden. De volgende stap, dat iemand uit huis gaat (en de partner soms alleen achterblijft) is emotioneel zwaar. Vooral wanneer die persoon ook nog noodgedwongen uit het dorp moet vertrekken.
We blijven zoeken naar maatwerk.

Voorzieningen in de Schakel 2.0

Voorzieningen zijn een belangrijke pijler onder vitaliteit. Voor Lemele betekent dit dat we in 2028 een geüpdatete centrale plek willen hebben (Schakel 2.0) waar verschillende functies samenkomen, die nu niet, of niet meer, in ons dorp te vinden zijn. Het moet een plek zijn voor de hele gemeenschap, met een warme ontvangst. Een buurtwinkel, verzend- en afhaalpunt voor pakketten, een Lemele Boekhoek. Het zijn ideeën die tijdens de jaarvergadering door dorpsgenoten zijn geopperd.
De Schakel 2.0 moet steeds ruimte bieden om mee te bewegen met de wensen die er op dat moment in Lemele leven.

Naar buiten!

Corona heeft ons nog bewuster gemaakt van onze kwetsbare gezondheid en het belang van bewegen en ontmoeten in de buitenlucht. Onze jeugd is actief en onze (jonge) kinderen spelen graag buiten. We willen onze creativiteit inzetten om dat te blijven stimuleren.
In Lemele moeten voldoende mogelijkheden zijn en blijven, voor jong en oud, om het buiten zijn te stimuleren en elkaar (sportief en recreatief) te ontmoeten. Door de gunstige ligging van ons dorp zijn er genoeg mogelijkheden om actief buiten te zijn. Toegankelijkheid is daarbij een belangrijk speerpunt. Rolstoelvriendelijke verharde wandelpaden moeten ervoor zorgen dat ook minder-valide inwoners daar optimaal gebruik van kunnen maken.

Ideeën die genoemd zijn, zijn bijvoorbeeld een natuur- en bloemenveld met zelfplukmogelijkheid aanleggen, een dorpsgroentetuin ontwikkelen en/of werken aan een sportmogelijkheid/fitnessparcours in de natuur. Zo kunnen we onze vitaliteit blijvend stimuleren en daarmee ook meteen verbindingen stimuleren tussen verschillende (leeftijds)groepen.

Trots op spontane ideeën die werkelijkheid worden

Lemele heeft, dankzij een burgerinitiatief van René van der Linde, sinds juli 2021 een eigen hondenspeelbos, een prachtig omheinde plek waar honden kunnen socialiseren, vrijuit spelen, hun behoefte kunnen doen en baasjes kunnen bijkletsen met andere baasjes.

Wij ontmoeten elkaar!

Bij vitaliteit gaat het ook over ontmoeting. Het verenigingsleven speelt hierin een belangrijke rol, net als de kerk. Toch is niet iedereen aangesloten bij een vereniging. Vanuit de kernwaarden verbinding en gemeenschapszin willen we gezamenlijke activiteiten ontplooien, die op creatieve manieren nieuwe ontmoetingen stimuleren. Denk aan een gezamenlijke sportdag, of een evenement in of rond de kerk.

Eenzaamheid is een belangrijk thema. In Lemele zoeken we naar mogelijkheden om daar een remedie tegen te vinden. Hierin vervullen de bestaande (commerciële) ontmoetingsplekken een rol. Kerk, verenigingen, ondernemers en organisaties trekken samen op waar het gaat om activiteiten bedenken en uitvoeren door en voor Lemele. Initiatieven vinden als dat nodig is bij Plaatselijk Belang een luisterend oor en doorverwijzer, om mensen aan elkaar te verbinden, de gemeente of andere netwerkpartners te betrekken, of om mee te denken in financiële mogelijkheden.

Ook evenementen dragen bij aan elkaar ontmoeten. Onze evenementen vinden meestal plaats op een particulier terrein. Plaatselijk Belang waardeert het dat dit terrein door deze inwoners beschikbaar wordt gesteld.

Tenslotte missen we een centraal 'dorpshart'. Een centrale ontmoetingsplek in de openbare ruimte, waar we even samen kunt zitten, maar waar ook het start- en eindpunt is van een festiviteit. Een verzamelplek van waaruit we dingen ondernemen, zoals een avondvierdaagse. Het is een herkenningspunt, waar misschien een kunstwerk van een lokale kunstenaar of van jongeren, laat zien wat Lemele, Lemele maakt.

Onze ambitie is:

- *dat ouderen, zowel alleenstaanden als echtparen, (zo lang mogelijk) in Lemele kunnen blijven wonen, door passende woonlocaties en –vormen te realiseren.*
- *een gezellige plek creëren in de Schakel waar we elkaar ongedwongen kunnen ontmoeten door er verschillende functies te centreren.*
- *een buitenplek creëren waar spel, sport, natuur en ontmoeten bij elkaar komen.*
- *dat we als dorp creatieve manieren bedenken en uitvoeren die ontmoeting stimuleren voor zowel jong als oud.*
- *dat het huidige (of een vergelijkbaar) evenemententerrein voor de toekomst beschikbaar blijft voor het dorp, aangevuld met permanente nutsvoorzieningen, voor elektra en water.*
- *een herkenbaar centraal dorpshart, als centrale ontmoetingsplek in de openbare ruimte. Een herkenningspunt voor Lemele.*

Noaberschap in Lemele!

Noaberschap is een sociale verhouding binnen een kleine gemeenschap. Eigenlijk is het een hele ruime en intensieve vorm van burenhulp, van 'omzien naar elkaar'. Noaberschap groeit als een olievlek waar vrijwilligers elkaar gaan versterken. Waar ontmoeten en samenzijn versterkt wordt. In Lemele hebben in dat licht ook de Schakel, de kerk en de school een belangrijke verbindende rol.

Waarde(n)vol schoolbuurtplein

De school wil met de vernieuwing van het schoolplein meteen een forse ambitie neerzetten. "Met de wens om het schoolplein te vernieuwen is de ambitie gevormd Lemele een mooie plek te gunnen waarin verbinding, groen, duurzaamheid, bewegen en veilig verkeer, samenkomen." Hierin komt alles samen. Een waarde(n)vol schoolbuurtplein waar verschillende groepen op verschillende manieren gebruik van maken. Betekenisvol vanuit onderwijsperspectief en vanuit het dorpsperspectief.

- ***Verbinding:*** ontmoeting in spelen, sporten, tuinieren, sociaal contact.
- ***Groen:*** als gezonde keuze, onderzoeken, ontdekken, spelen.
- ***Duurzaamheid:*** door het voor te leven (opvang regenwater bijvoorbeeld), hergebruik materialen, bijdragen aan bewustzijn.
- ***Beweging:*** door te spelen, te sporten, beweging te stimuleren met beweegmogelijkheden en wandelingen.
- ***Verkeersveiligheid:*** verbetering van de situatie aan de Dennenhoekweg en de Kerkweg.

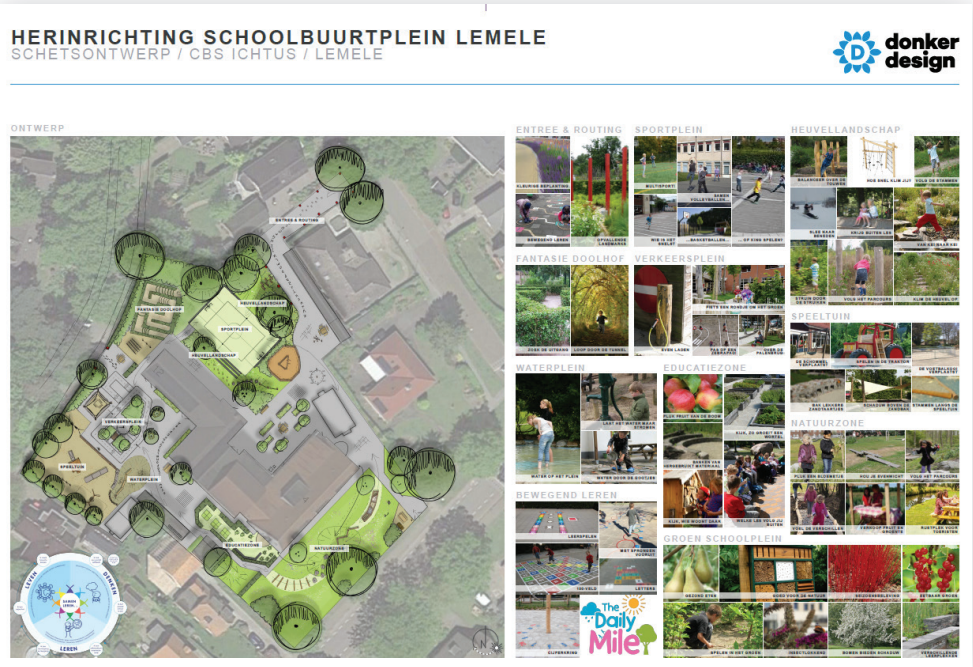

Let op: dit is een concept!

Onze ambitie is:

- *een schoolplein waar alle thema's, zoals verbinding, groen, duurzaamheid, bewegen en veilig verkeer, samenkomen.*

Duurzaam Lemele!

Klimaatakkoorden zijn wereldwijd en landelijk 'hot'. Om de wereld ook voor toekomstige generaties leefbaar te houden, is de oproep om minder of zelfs geen aardgas meer te gebruiken, samen te werken aan minder CO2 uitstoot, duurzamere opwek van energie te stimuleren en energie te besparen.

Gegeven antwoorden tijdens dorpsbijeenkomst op de vraag: 'Wat kun jij doen om energie te besparen?'

Knopje om

In Lemele volgt de werkgroep 'Duurzaam Lemele' de ontwikkelingen op de voet en wil de aanjager zijn van de inspanningen die wij vanuit Lemele zelf kunnen leveren aan een duurzamere wereld, onder andere door energie te besparen. Hoe zet jij 'het knopje om?'

Klimaatadaptatie

Duurzaamheid gaat over meer dan energie besparen en opwekken, het gaat ook over voorbereid zijn op de veranderende weersomstandigheden, over biodiversiteit en vernieuwende ideeën om de flora en fauna te ondersteunen. Hoe dragen we daar in Lemele ons steentje aan bij? Binnen Lemele zijn er, zoals eigenlijk bij alle onderwerpen, voorlopers die inspireren en waardoor wij van elkaar kunnen leren. Een mooi voorbeeld is het idee van een dorpsgenoot over sedumdaken.
Ook het inplanten van zomerbloeiers en het aanleggen van wadi's zijn mogelijkheden. Waar verkeersingrepen worden gedaan, is het verstandig meteen te kijken naar klimaatadaptatie. We willen daarin, richting o.a. de gemeente, een actieve rol aannemen.

Steeds vaker horen we om ons heen hoe hevige regenval leidt tot problemen, terwijl in tijden van de droogte het water zo hard nodig is. In Lemele willen we samen met de gemeente en andere partners graag meedenken wat wij daarin kunnen doen zodat Lemele op het gebied van klimaatadaptatie bijdraagt wat mogelijk is.

Lokale opwek voor en door Lemele

We hebben niet altijd invloed op besluiten in het kader van duurzaamheid, maar zullen bij eventuele ontwikkelingen steeds aangeven dat windmolens en zonnevelden wat ons betreft niet in onze natuur verschijnen, maar vooral regionaal worden ingepast in combi met bedrijven of wegen. We willen ernaar streven zoveel mogelijk zelfvoorzienend te zijn en een mogelijkheid te vinden om als dorp samen te investeren in de opslag van onze eigen lokale energie. We onderhouden daarover ook contact met andere dorpen die hierin misschien al wat verder zijn.

Onze ambitie is:

- *dat we in Lemele informatie delen en elkaar stimuleren. Ons uitgangspunt daarbij is zelfvoorzienend waar dat kan en collectief waar dat meerwaarde biedt.*
- *een actieve houding aan te nemen op het gebied van klimaatadaptatie.*
- *om initiatieven te ontwikkelen op het gebied van lokale opwek en de eventuele opslag daarvan.*

Bereikbaar Lemele!

Lemele is een prachtig dorp aan de voet van de Lemelerberg. Wandelaars en fietsers doorkruisen ons dorp daarom met grote regelmaat. Lemele is misschien wel een van de meest fiets- en wandelvriendelijke dorpen van Nederland. Maar wandelaars, hardlopers, mountainbikers, wielrenners en fietsers in combinatie met (te snel rijdende) auto's leveren op sommige momenten helaas gevaarlijke situaties op.

Verkeersveiligheid

We willen verkeersonveiligheid blijvend bij de gemeente onder de aandacht brengen. Handhaving is belangrijk om het verkeersgedrag te reguleren. 30 km zones moeten om die reden dan ook ingericht worden als 30 km zones om te kunnen handhaven. Waar inwoners knelpunten zien, is Plaatselijk Belang er om deze, samen met hen, bij de gemeente aan te kaarten.

Samen met de gemeente bekijken we knelpunten maar ook kansen. Waar aan de weg gewerkt gaat worden, kan meteen klimaatadaptatie worden meegenomen. Dit stimuleren we bijvoorbeeld bij de herinrichting van de Kerkweg en het wandelpad naar boven.

OV en deelauto

Lemele moet niet alleen bereikbaar zijn voor toeristen, maar inwoners vanuit Lemele moeten ook omliggende plekken goed kunnen bereiken. Vanuit Lemele streven we naar het behouden van goede openbare vervoersvoorzieningen. Daarnaast willen we mogelijkheden verkennen die ook weer bijdragen aan duurzaamheid, zoals het gebruik van een of meerdere deelauto('s). Vanuit de gedachte 'Lemele deelt' is er in 2028 een vorm van vervoersvoorziening die past bij ons als dorp en bij de uitdagingen voor het bestrijden van de klimaatcrisis.

Onze ambitie is:

- *het verkennen van mogelijkheden om de bereikbaarheid van en naar Lemele te vergroten door bijvoorbeeld inzet van een (of meerdere) deelauto('s).*

Rol Plaatselijk Belang Lemele en de gemeente Ommen

Een DorpsAmbitiePlan zonder aanjagers blijft een stuk papier. Gelukkig is Lemele een zeer actief dorp waarvan het merendeel van de inwoners lid is van Plaatselijk Belang. Door aanjagers krijgen de letters op papier betekenis en worden ze werkelijkheid. Plaatselijk Belang kan een grote rol van betekenis spelen in het vinden van de juiste mensen die woorden om kunnen zetten in daden. De eigen kracht van de samenleving en het eigenaarschap in Lemele zijn waardevolle ingrediënten om de ambities en acties in dit plan, maar ook die niet in dit plan staan maar er wel zijn, tot bloei te laten komen.

Op de website van de gemeente Ommen staat:

"De gemeente Ommen is opgedeeld in meerdere gebieden. Elk gebied heeft een eigen contactambtenaar. Zij weten wat er speelt in een gebied, spelen in op ontwikkelingen en zijn de schakel tussen inwoners en de gemeente.

De gemeente heeft veel aandacht voor een goede relatie en samenwerking met de plaatselijke belangen en wijkverenigingen.

Minimaal één keer per jaar vindt er overleg plaats tussen de wethouder met kleine kernenbeleid in de portefeuille, contactambtenaar en het plaatselijk belang of de wijkvereniging."

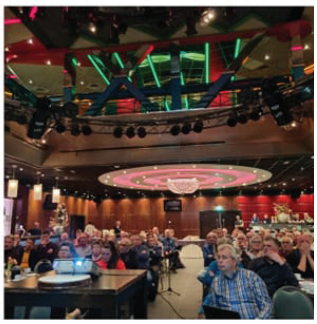

Onze ambitie is:

- *dat de contact-ambtenaar met enige regelmaat aansluit bij onze vergaderingen en we een goede band opbouwen voor de toekomst, gebaseerd op wederzijds vertrouwen en optimale samenwerking!*

Colofon

Copyright Plaatselijk Belang Lemele
www.lemele.info

Vragen of meedoen? info@pblemele.nl